

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoCsp/35/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7520202392
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Koščová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7520202392.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Koščovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcov: 1/ K. F., narodená XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, 2/ J. M. F.Ľ., narodený XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, proti žalovanej: XXX.A., P.B., so sídlom M. A., F. N. 4, IČO: 31 340 890, zastúpenej Advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8A, IČO: 47 232 471, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o určenie neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 27.04.2021, sp. zn. 20Csp/248/2020

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 27.04.2021, č. k. 20Csp/248/2020-117.

Žalovaná má nárok proti žalobcom na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len súd prvej inštancie alebo súd) rozsudkom zo dňa 27.04.2021 žalobu zamietol a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalobcom 1/ a 2/ s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

2. Rozhodol tak o žalobe žalobcov, ktorí sa domáhali určenia, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 1811662964 zo dňa 05.02.2018 je bezúročná a bez poplatkov, ďalej, že dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 05.02.2018 uzatvorená medzi žalobcom 1/ a žalovanou je neplatná a dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 05.02.2018 uzatvorená medzi žalobcom 2/ a žalovanou je neplatná ako aj náhrady trov konania.

3. Právne vec posúdil podľa ust. § 11 ods. 4, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/, § 7 ods. 1, 2, ods. 16 písm. a/, b/, ods. 17 písm. a/, b/, ods. 18, ods. 20 písm. a/ až d/, ods. 24 písm. a/, § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2018, § 52 ods. 1 až 4, § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) a § 5a ods. 1 písm. a/ zák. č. 250/2007 Z.z..

4. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že záväzok žalobcov vznikol zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 05.02.2018 a že sa jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zák. č. 129/2010 Z.z.. Žalobcovia sa domáhali určenia zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu, že žalovaná neskúmala ich bonitu. Súd sa nestotožnil s týmto názorom, mal za to, že žalovaná preukázala túto skutočnosť, pričom postupovala nad rámec toho, čo jej zákon ukladal, a to s poukazom na ust. § 7 ods. 24 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z.z., preto nemusela postupovať podľa § 7 ods. 20 písm. a/ až d/ citovaného zákona. Strany uzavreli tzv. refinancovaný úver, pričom žalobcovia jeho uzavretím vyplatili 6 svojich predchádzajúcich úverov v celkovej výške spolu 29.803,79 €, pričom sa im evidentne tiež znížili mesačné náklady v rámci splátok úverov, keďže týmto jedným refinancovaným úverom ušetrili na mesačných splátkach, keď namiesto sumy 570,44 € platili iba sumu 393,71 €. K námietke

žalobcov, že žalovaná neskúmala ich výdaje a že mali ďaleko väčšie záväzky, súd zastával názor, že žalovaná mala jasnú predstavu o príjmoch a výdajoch žalobcov, čo preukázala dopytom v bankovom registri, informácii SRBI oboch žalobcov, pričom výsledok bol pre nich priaznivý - stav v poriadku pri oboch žalobcoch. V uvedenom bankovom registri sú prítom zahrnuté splátkové i nesplátkové úvery, kreditné karty, počty zmlúv, existujúce i ukončené, výška jednotlivých záväzkov aj výška mesačných splátok jednotlivých úverov. Na to banka ešte overovala žalobcov sériou verifikačných otázok, na ktoré žalobcovia odpovedali. Tieto overovania sa udiali pred uzavretím zmluvy dňa 30.01.2018, žalovaná mala k dispozícii aj výplatné pásky žalobcov. Bonita žalobcov tak bola overená, preto žalovaná postupovala s odbornou starostlivosťou a posúdila schopnosť žalobcov splácať spotrebiteľský úver tak, ako to predpokladá § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd poukázal aj na ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré definuje hrubé porušenie povinnosti veriteľa. Za hrubé porušenie povinnosti sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42. Podľa názoru súdu žalovaná neporušila hrubo svoje povinnosti pri overovaní bonity žalobcov, práve naopak, dostatočne hodnoverne preukázala, aké úkony uskutočnila pred uzavretím zmluvy. Súd zdôraznil, že aj samotným spotrebiteľom vyplývajú z ust. § 7 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. povinnosti, a to poskytnúť veriteľovi úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti splácať spotrebiteľský úver. Súd mal za to, že žalobcovia žalovanej poskytli všetky požadované údaje a žalovaná na základe týchto údajov overila bonitu žalobcov, ich schopnosť splácať úver a na základe výstupov z registra ponúkla žalobcom úver, ktorí žalobcovia prijali a potvrdili to svojim podpisom a napokon aj úver riadne vyčerpali. K námietke žalobcov o nesprávnej výške RPMN a nesprávnej výške priemernej RPMN súd uviedol, že v zmluve je uvedená výška mesačnej splátky 393,71 €, počet splátok 96, pričom posledná splátka je vo výške 392,73 €. Celková čiastka 37.795,18 € ($393,71 \times 95 + 392,73$), a teda RPMN je uvedená v správnej výške RPMN 6,10 %. Spôsob výpočtu RPMN upravuje príloha č. 2 k zákonu č. 129/2010 Z.z., do vzorca výpočtu sa dopĺňajú premenné, preto aj spôsob výpočtu aký použila žalovaná nemožno považovať objektívne za úplne správny. Navyše všetky kalkulačky výpočtu RPMN, ktoré sú známe, nie sú certifikované a nemožno len na ich základe uzavrieť, že výpočet podľa nich je úplne objektívny a správny. Žalobcovia nepreukázali, žeby v zmluve bola nesprávne uvedená výška RPMN. K námietke žalobcov, že zmluva obsahuje nesprávnu výšku priemernej RPMN 8,73 %, keďže správne má byť 8,58 % súd uviedol, že zmluva bola uzavretá dňa 05.02.2018, preto sa má vychádzať zo súhrnných informácií o údajoch o novo poskytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za štvrtý štvrťrok 2017, ostatné spotrebiteľské úvery neuvedené v r. 1 až 5 vo výške viac ako 6.500 €, zmluvná splatnosť od 5 do 10 rokov, keďže údaje za tento štvrťrok už boli v čase uzavretia zmluvy zverejnené. Súčasne platí, že nesprávne uvedená priemerná RPMN nespôsobuje bezúčnosť a bezpoplatkovosť úveru, keďže túto sankciu zákon predpokladá iba pri RPMN a nie pri priemernej RPMN. Zákonodarca tieto pojmy jasne rozlišuje a pokiaľ by mal v úmysle takúto sankciu aj pri nesprávne uvedenej priemernej RPMN, do zákona by to jasne uviedol, čo však neurobil. Čo sa týka neplatnosti uzavretých dohôd o zrážkach zo mzdy zo dňa 05.02.2018 súd uviedol, že boli uzavreté v rovnaký deň, ako bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere. Dohody o zrážkach zo mzdy boli uzavreté na samostatných listinách v súlade s ust. § 551 ods. 1 OZ. S poukazom na čl. 2.1 a čl. 2.3 dohôd súd uzavrel, že dohody boli uzavreté na dobu určitú a to do splatenia pohľadávky, ich obsah bol určitý a zrozumiteľný, pričom súčasne žalobcovia v bode 3.3 dohôd vyhlásili, že si riadne prečítali znenie dohody, že v plnom rozsahu porozumeli jej obsahu, ktorý je pre nich dostatočne zrozumiteľný a určitý, vyjadruje ich slobodnú a vážnu vôľu, prostú akýchkoľvek omylov, že neboli uzavreté ani v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok, a tiež vyhlásili, že porozumeli všetkým dôsledkom vyplývajúcim z jej uzavretia. Obaja žalobcovia dohody slobodne a vážne podpísali, čím dali najavo, že súhlasia s uzavretím týchto dohôd o zrážkach, ktoré boli určité a zrozumiteľné, preto sú platné. Súd poznamenal, že v spotrebiteľských právnych vzťahoch nebolo v čase uzatvárania zmluvy vylúčené, aby si veriteľ zabezpečil svoju pohľadávku dohodou o zrážkach zo mzdy. V danom prípade zabezpečená pohľadávka v dohodách o zrážkach zo mzdy je presná, určitá i konkretizovaná, preto túto dohodu o zrážkach zo mzdy nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, za neplatnú a odporujúcu dobrým mravom. Zároveň bola splnená podmienka, že boli uzavreté na samostatných listinách.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a priznal úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, proti neúspešným žalobcom 1/ a 2/. Súd nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP a navrhli, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec súdu

na ďalšie konanie. Za predpokladu, že sa odvolací súd nestotožní s odvolacími dôvodmi žiadali, aby súd zmenil výrok vo vzťahu k trovám konania tak, že náhradu trov konania stranám sporu neprizná podľa § 252 v spojení s § 257 CSP. Uviedli, že ich finančná situácia im neumožňuje splatiť trovy konania, a preto akékoľvek ďalšie výdaje sú pre nich likvidačné.

7. Žalobcovia v odvolaní namietali, že súd prvej inštancie ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch týkajúce sa skúmania úverovej bonity aplikoval veľmi formalisticky. Poukázali na nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. I. ÚS 170/2011, z ktorého vyplýva, že v materiálnom právnom štáte nejde iba o formálnu aplikáciu práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Uviedli, že účelom právnej úpravy týkajúcej sa povinnosti veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa pred poskytnutím úveru bolo efektívne zabrániť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Informácie potrebné pre rozhodnutie veriteľa o tom, či úver poskytne alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií veriteľ vychádza z informácií dodaných spotrebiteľom, a tiež z informácií, ktoré získava z vlastných zdrojov. Tieto údaje si má veriteľ zhromaždiť a na základe nich je schopný získať objektívny obraz o spotrebiteľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbučuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečiť ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Povinnosťou žalobcov bolo preukázať, že žalovaná im poskytla úver bez toho, aby dôkladne skúmala ich úverovú bonitu. Vzhľadom na predmet sporu a uvedené skutočnosti sa v zmysle negatívnej dôkaznej teórie presúva dôkazné bremeno na žalovanú ako poskytovateľa úveru, ktorá bola povinná preukázať relevantnými dôkazmi, že dôkladne skúmala bonitu žalobcov predtým, než im poskytla úver. Poukázali na judikatúru Súdneho dvora EÚ (C-679/18), čl. 8 a23 Smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a zrušení Smernice rady 87/102/EHS. Ďalej poukázali na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.01.2017, sp. zn. 7Co/126/2016, ktorý popisuje povinnosti veriteľa pri posúdení úverovej schopnosti klienta, rozsudok Krajského súdu Prešov zo dňa 13.02.2020, sp. zn. 4Co/100/2019, ako aj rozsudok Krajského súdu Prešov zo dňa 27.03.2018, sp. zn. 21Co/148/2017. Žalobcovia uviedli, že záver súdu o tom, že žalovaná skúmala úverovú bonitu položením verifikačných otázok, na ktoré žalobcovia odpovedali, nemá oporu v listinných dôkazoch. Na verifikačné otázky žalobcovia neodpovedali, ale bol to dotaz žalovanej vo vzťahu k sociálnej poisťovni. Z listinných dôkazov, ktoré predložila žalovaná jasne vyplýva, že žiadnym spôsobom neskúmala ich bežné výdaje. V čase poskytnutia úveru bol ich príjem podľa údajov žalovanej 950 € a ich výdaje boli vo výške 1.197,94 €, pričom vo výdajoch, ktoré bližšie špecifikovali vo svojom podaní zo dňa 30.09.2020 boli zarátané splátky úverov, ktoré neboli refinancované úverom, ktorý im poskytla žalovaná a nebola v ňom zarátaná splátka úveru, ktorú im poskytla žalovaná. Z uvedeného je nepochybné, že už v čase poskytnutia úveru nebolo v ich možnostiach tento riadne splácať. Účelom náležitého skúmania bonity je zhodnotiť, či spotrebiteľ s ohľadom na jeho príjmy a výdaje je schopný poskytnutý úver splatiť. V opačnom prípade platí záver nálezu Ústavného súdu ČR pod sp. zn. I.ÚS 3308/16 zo dňa 19.01.2017, že sa jedná o zneužívanie tiesne chudobných ľudí a prekročenie medzí slušnosti, teda nemravnému obchodu s chudobou. Zároveň žalobcovia namietali, že súd neprihliadal na nedostatky týkajúce sa RPMN. Sporná zmluva neobsahuje vzorec pre výpočet RPMN, neobsahuje veličiny či údaje, ktoré tvoria predpoklady potrebné pre výpočet RPMN. Uvedené má tiež za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru. Ak súd uviedol, že výpočet RPMN je zložitý a nie je možné použiť internetové kalkulačky, považujú žalobcovia tento záver v rozpore s vyššie citovaným, a to, že súd je povinný skúmať nedostatky týkajúce sa RPMN ex offa, čo však neurobil. Žalobcovia poukázali na výpočet internetovej kalkulačky, ktorá zohľadňuje aj počet dní v mesiaci a deň uzavretia úveru a jeho konečnú splatnosť. Ak súd prvej inštancie tvrdí, že to nie je možné, bol povinný ex offa skúmať, či bola RPMN vypočítaná správne. Aj napriek tomu, že poskytli závery z internetovej kalkulačky, žalovaná v tomto smere neprodukovala žiaden dôkaz, ktorý by preukázal opak, a preto je záver súdu podľa ich názoru nesprávny. K záverom súdu ohľadne dohôd o zrážok zo mzdy uviedli, že tento sa vôbec nevysporiadal s argumentmi žalobcov ohľadne neplatnosti. Uviedli, že predmetné dohody neboli osobitne žalobcami ako spotrebiteľmi vyjednané. Ide o formulárovú zmluvu, ktorú ako spotrebiteľia nevedeli ovplyvniť a museli ju podpísať spolu so zmluvou o úvere, inak by im tento nebol poskytnutý. Neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy je možné vyvodiť aj s odkazom na § 37 ods. 1 OZ, a to z dôvodu chýbajúcej vôle žalobcov uzatvoriť predmetné dohody, ako aj z dôvodu neurčitosti tohto právneho úkonu. Uviedli, že sú osobami neznalými zákona. Neboli osobitne oboznámení zo strany žalovanej o forme tohto zabezpečovacieho inštitútu, ani o jeho následkoch.

Ako osoby neznalé zákona bez podrobnejšieho, jednoduchého a pre nich zrozumiteľného výkladu obsahu dohôd o zrážkach zo mzdy, neboli schopní posúdiť následky tejto ich nedostatočnej vedomosti a informovanosti. Z uvedeného dôvodu pri tomto úkone bol nedostatok vôle konajúcej osoby spotrebiteľa vstúpiť do dohody o zrážkach zo mzdy. Je tiež otázne, či takýto právny úkon nie je v rozpore s dobrými mravmi, a teda neplatný s odkazom na § 39 OZ, nakoľko sa ním žalovaná snaží zabezpečiť vyplatenie pohľadávky, na ktorú podľa nich nemá zákonný nárok, a to z dôvodu, že predmetná zmluva o úvere je bezúročná a bezpoplatková z dôvodov ako uviedli vyššie. Mali za to, že dohoda o zrážkach zo mzdy im bola vnútená bez ich vôle, čo spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Poukázali na § 53 ods. 1 OZ a uviedli, že postup žalovanej sa dá s poukazom na uvedené dôvody kvalifikovať ako nekalá praktika, ktorá v zmysle Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993, ako aj § 52 a nasl. OZ nemôže používať právnu ochranu. Z uvedených dôvodov sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná. Poukázali na čl. 3 ods. 1 a 2 vyššie uvedenej smernice. Tým, že sa konajúci súd nevysporiadal s vyššie uvedenými skutočnosťami a ich tvrdeniami dospel k nesprávnemu záveru.

8. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov zotrvala na doterajších prednesoch a vyjadreniach, ktoré v konaní produkovala. Napadnutý rozsudok považuje za správny po právnej aj skutkovej stránke, nakoľko jeho vydaniu predchádzalo dostatočné zistenie skutkového stavu. Žalovaná sa v plnom rozsahu stotožnila so závermi súdu a nenašla žiadne pochybenia ani v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku. Žalobcovia vo svojom odvolaní uviedli, že súd aplikoval ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch týkajúce sa skúmania úverovej bonity veľmi formalisticky. Žalovaná posúdila žalobcov, ako aj ich schopnosť splácať spotrebiteľský úver adekvátne a s primeranou odbornou starostlivosťou v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle opatrenia NBS, s čím sa v plnej miere stotožnil aj súd prvej inštancie. V rámci posudzovania mala žalovaná k dispozícii kompletné informácie o úverových záväzkoch žalobcov zo spoločného úverového registra informácií. Finančná analýza platná v danom čase bola vyhovujúca pre poskytnutie dotknutého úveru. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná posúdila žalobcov, ako aj ich schopnosť splácať spotrebiteľský úver adekvátne a s primeranou odbornou starostlivosťou v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaná považuje za nepravdivé tvrdenie žalobcov, že v ich prípade postupovala neobzretne a neprihliadla na ich celkovú finančnú, majetkovú, aj sociálnu situáciu najmä, ak sa poskytnutím spomínaného úveru snažila žalobcom pomôcť a znížiť ich celkové mesačné splátky. Poukázala na skutočnosť, že spotrebiteľský úver bol zo strany žalovanej poskytnutý na refinancovanie úverov žalobcov, a v tomto prípade ich splatením dochádza k zániku povinnosti úhrady jednotlivých splátok a čiastkové splátky nahrádza jediná splátka, a to splátka úveru - lepšia splátka, ktorá je predmetom uvedeného sporu. Žalobcom žalovaná poskytla úver lepšia splátka vo výške 30.000 € na 8 rokov s mesačnou splátkou 393,71 € na splatenie skôr existujúcich záväzkov. Týmto úverom žalovaná refinancovala 6 už skôr existujúcich a bez problémov splácaných spotrebiteľských úverov v celkových splátkach 570,44 €. Na základe komplexného posúdenia príjmov a existujúcich finančných záväzkov žalovaná žalobcom poskytla spomínaný úver najmä z dôvodu, že žalobcom zníži už existujúce úverové splátky o 177 €. Žalobca 1/ v žiadosti deklaroval pomer zo závislej činnosti od 01.01.2018 v Slovenskej pošte, a.s. vo výške 500 €, kde žalovaná pomer overila z externého nezávislého zdroja a akceptovala príjem 500 €. Žalobca 2/ v žiadosti deklaroval pomer zo závislej činnosti od 01.05.1996 v ZÁHRADNÍCTVO KaK, s.r.o. vo výške 450 €, kde žalovaná pomer overila z externého nezávislého zdroja a akceptovala príjem 450 €. Žalobca 1/ uvádzal rodinný stav vydatá a dve vyživované deti, žalovaný 2/ rodinný stav ženatý. V rámci posúdenia mala žalovaná k dispozícii kompletné informácie o úverových záväzkoch žalobcov zo spoločného úverového registra informácií. Finančná analýza platná v danom čase bola vyhovujúca pre poskytnutie dotknutého úveru. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná posúdila žalobcov, ako aj ich schopnosť splácať spotrebiteľský úver adekvátne a s primeranou odbornou starostlivosťou v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle opatrenia NBS. K výške RPMN žalovaná uviedla, že zmluva o úvere obsahuje údaj RPMN banky, a to vo výške 6,10 %. Podľa žalobcov však nebola uvedená správne, nakoľko im nezáväzná internetová kalkulačka vypočítala RPMN vo výške 6,13 %. Tieto kalkulačky sú však len informatívnym a nezáväzným prostriedkom, ktorých závery nie je možné považovať za hodnoverné a aplikovať na dané súdne konanie. Internetové kalkulačky neposkytujú úplné a presné výpočty, sú orientačným nástrojom, ktorý informatívne vypočíta RPMN a nemožno na ne hľadieť ako na záväzný dôkaz. Žalovaná trvá na tom, že údaj o RPMN bol v zmluve o úvere uvedený správne a v žiadnom prípade nebol uvedený v neprospech spotrebiteľa. Ani z tohto dôvodu tak zmluvu o úvere nemožno sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Okresného súdu Revúca sp. zn. 8C/203/2015, Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/187/2018 a Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Co/42/2018. K dohode o zrážkach zo mzdy žalovaná uviedla, že žalobcovia ako priemerní spotrebiteľia podpísali body 3.3 a 3.4 dohody o

zrážkach zo mzdy. V zmysle ich vyhlásili, že porozumeli všetkým dôsledkom vyplývajúcim z jej uzavretia. Žalobcovia tak vlastnoručne potvrdili, že boli oboznámení o následkoch dohody o zrážkach zo mzdy a týmto porozumeli. Vzhľadom na dikciu zákona tak žalovaná splnila všetky zákonné predpoklady pre platnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy nebola podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere, čo vyplýva napríklad z formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľských úveroch, ktorý vlastnoručne žalobca 1/ podpísal. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Trnava sp. zn. 10Co/5/2018. V spotrebiteľských vzťahoch nie je vylúčené uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy na zabezpečenie poskytnutého spotrebiteľského úveru (§ 5a zákona č. 250/2007 Z.z.) a to v prípade, ak je dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená na samostatnej listine a ak dlžník bol poučený o dôsledkoch jej uzatvorenia. Tieto podmienky boli riadne splnené. Zároveň poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/3/2019, z ktorého vyplýva, že uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym inštitútom zabezpečenia pohľadávok, ktorý vyplýva z ust. § 551 OZ a samotná existencia dohody o zrážkach bez preukázania ďalších pre vec významných skutočností nemôže spôsobiť neplatnosť, resp. nemôže byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalovaná uviedla, že zrážkami zo mzdy sa nezasiahne ani do ekonomickej situácie žalobcov, nakoľko zrážky zo mzdy sa vykonávali len vo výške, ktorá zodpovedá výške dohodnutej mesačnej splátky. Pokiaľ pri riadnom splácaní dlhu žalobcovia pravidelne mesačne plnili dohodnutú splátku im poskytnutého úveru, ich ekonomická situácia sa nezhorší, ak v prípade, že prestanú plniť riadne, im bude tá istá suma zrážaná priamo z ich mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy. Takáto dohoda nie je neprimeranou, pretože len zabezpečuje plnenie zo zmluvy o úvere za podmienok, s ktorými žalobcovia súhlasili pri podpise zmluvy, t.j. vo výške splátok, ktoré pred podpisom zmluvy o úvere odkonzultovali tak, aby nijak nesťažili ich ekonomické postavenie. Na základe uvedeného žalovaná navrhla, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok.

9. Vyjadrenie žalovanej bolo žalobcom doručené dňa 01.07.2021. Ďalšie vyjadrenia v spore doručené neboli.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalobcov ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

11. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v tomto rozsahu potvrdil.

12. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 12.10. 2021 o 9.40 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 5.10.;2021 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

13. Žalobcovia namietali odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, t. j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t. j., že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

15. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podradiť pod § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejavíť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

16. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu vecí súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191-§ 194 CSP.

17. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

18. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

19. Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývali a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

20. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ustanovenia § 191 ods. 1,2 CSP. Z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto odvolací súd jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Ani odvolacie námietky žalobcov nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

22. Žalobcovia vo svojom odvolaní (v jeho podstatnej časti) len zopakovali a podrobnejšie rozviedli svoje námietky a argumenty prednesené v žalobe, s ktorými sa v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie dôsledne vypořiadal aj s tým, prečo na ne neprihliadol.

23. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcov odvolací súd uvádza nasledovné:

24. Podľa ust. § 7 ods. 1,2 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom do 30.04.2018 (ďalej len zák. č. 129/2010 Z.z.), veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

25. Podľa ust. § 7 ods. 17 písm. a/, b/ zák. č. 129/2010 Z.z., vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a/ poskytnie spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b/ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

26. Podľa ust. § 7 ods. 20 písm. a/ až d/ zák. č. 129/2010 Z.z., na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky: a) čistý príjem spotrebiteľa, b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, c) výška splátky spotrebiteľského úveru a d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

27. Podľa ust. § 7 ods. 24 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z.z., ustanovenia odsekov 19 až 23 sa nevzťahujú na spotrebiteľský úver, ktorým sa splatí jeden alebo viac existujúcich úverov poskytnutých podľa tohto zákona (ďalej len "refinancovaný úver") alebo na zmenu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej predmetom je navýšenie výšky spotrebiteľského úveru (ďalej len "navýšený úver"), ak výška poskytnutého spotrebiteľského úveru výrazne neprevyšuje súčet zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov.

28. Podľa ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

29. Pre posúdenie základu predmetu sporu (určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu porušenia povinnosti veriteľa skúmať bonitu dlžníkov) bolo podstatné, či veriteľ (žalovaná) hrubo porušil svoje povinnosti a pri posudzovaní schopnosti žalobcov splácať úver nekonal s odbornou starostlivosťou.

30. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, a táto otázka nebola medzi stranami sporu sporná, že žalobcovia a žalovaná dňa 05.02.2018 uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere - lepšia splátka č. 1811662964, pričom sa jednalo o účelový úver určený na refinancovanie. Záväzok, ktorý mal byť predmetným úverom splatený v celkovej výške 29.803,79 €, bol špecifikovaný v bode 2.3 zmluvy.

31. V súvislosti s uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola žalovaná povinná posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalobcov splácať spotrebiteľský úver, pričom mala vziať do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. V zmysle vyššie cit. zákona na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky: a) čistý príjem spotrebiteľa, b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ

vyživovaciú povinnosť, c) výška splátky spotrebiteľského úveru a d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa. Skúmanie týchto položiek sa však nevyžaduje, ak nový úver slúži na refinancovanie (§ 7 ods. 24 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z.z.). Z uvedeného dôvodu bolo preto povinnosťou žalovanej posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver iba s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi.

32. Žalovaná v spore aj podľa názoru odvolacieho súdu preukázala, že schopnosť žalobcov splácať úver posudzovala s odbornou starostlivosťou, keď predložila kompletne informácie o úverových záväzkoch žalobcov získané z bankového registra SRBI, v ktorom sú zahrnuté splátkové i nesplátkové úvery, kreditné karty, počty zmlúv existujúce i ukončené, výška jednotlivých záväzkov aj výška mesačných splátok jednotlivých úverov. Aj keď žalobcovia v odvolaní namietali existenciu verifikačných otázok, žalovaná predložila aj dáta dopytu zo dňa 30.01.2018, týkajúce sa oboch žalobcov, ktorý obsahoval prehľad verifikačných otázok.

33. Rovnako bol žalobcami deklarovaný príjem overovaný u externého nezávislého zdroja a následne ohľadne oboch žalobcov bol žalovanou akceptovaný.

34. Nakoľko sa jednalo o úver na refinancovanie, nebolo povinnosťou žalovanej skúmať náklady na zabezpečenie základných životných potrieb žalobcov a osôb, voči ktorým majú žalobcovia vyživovaciú povinnosť, ako ani výšku splátky spotrebiteľského úveru a peňažné záväzky znižujúce príjem žalobcov.

35. Nedôvodná je námietka žalobcov, že v čase poskytnutia úveru nebolo v ich možnostiach riadne splácať úver. Poskytnutý úver mal totiž slúžiť na refinancovanie skôr získaných úverov v počte 6, a teda povinnosť platiť uvedené záväzky zanikla poskytnutím nového úveru, čím sa zároveň žalobcom znížila výška splátky zo sumy 570,44 € na sumu 393,71 €.

36. Na základe uvedeného možno preto uzavrieť, že žalobcovia nepreukázali, že žalovaná pri poskytnutí úveru nepostupovala s odbornou starostlivosťou a hrubo porušila povinnosti vyplývajúce z ust. § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z., v dôsledku čoho by sa mal poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 2 druhá veta zák. č. 129/2010 Z.z..

37. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola medzi stranami sporu uzavretá dňa 05.02.2018, a preto súd správne posudzoval (ne)splnenie podmienok pre určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, v zmysle ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, t.j. v znení účinnom do 30.04.2018 a náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ust. § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.04.2018 (ďalej len zákon 129/2010 Z.z.).

38. V zmysle vyššie uvedeného zákona sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak okrem iných náležitostí zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k/ - údaj o RPMN, písm. z/ - priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok (§ 11 ods. 1 písm. b/), alebo je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa (§ 11 ods. 1 písm. d/).

39. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere bola dohodnutá RPMN 6,10 % a priemerná hodnota RPMN 8,73%.

40. Pokiaľ ide o záver súdu o tom, že žalobcovia nepreukázali, že v zmluve je nesprávne uvedená výška RPMN, čoho dôsledkom je bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, odvolací súd ohľadne tohto záveru odkazuje v celom rozsahu na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a s dôvodmi v tejto časti sa stotožňuje. Žalobcom bol poskytnutý úver vo výške 30.000 € a pri výške splátok 95 po 393,71 € + 392,73 € celková čiastka, ktorú mal klient zaplatiť je 37.795,18 €. Uvedená suma nebola navýšená o žiadne iné poplatky.

41. Pokiaľ žalobcovia poukázali na to, že podľa ich výpočtu (zdroj SME) má byť RPMN 6,13% a nie 6,10%, odvolací súd poznamenáva, že túto skutočnosť žalobcovia žiadnym spôsobom nepreukázali. Zároveň súd dopriňa, že ak by si žalobcovia aj overovali správnosť údajov o RPMN inými zdrojmi (napr. kalkulačka zdroj SME, kalkulačka na stránke Ministerstva financií SR), uvedené kalkulačky

slúžia na informatívne účely, a preto správne súd prvej inštancie uzavrel, že výpočet podľa nich nemožno považovať za jedine objektívny a správny. Odvolací súd zdôrazňuje, že aj zistený rozdiel v percentuálnom vyjadrení nie je v takom rozsahu v neprospech spotrebiteľa, aby zásadným spôsobom ovplyvnil finančné zaťaženie spotrebiteľov.

42. Nedôvodná je preto odvolacia námietka žalobcov o nesprávnom závere súdu prvej inštancie, ak ex offo neskúmal nedostatky týkajúce sa RPMN.

43. Vychádzajúc z citovaných ustanovení zák. č. 129/2010 Z.z., aj keby bola v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená priemerná hodnota RPMN v nesprávnej výške, nemá to za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

44. Z vyššie uvedených dôvodov neboli splnené podmienky pre posúdenie úveru ako bezúročný a bez poplatkov v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b/ a d/ zák. č. 129/2010 Z.z..

45. Čo sa týka žalobcami namietanej neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy, odvolací súd konštatuje, že obe dohody o zrážkach zo mzdy, uzatvorené podľa § 551 Obč. zák., majú všetky zákonom vyžadované náležitosti, jasne sú v nich označené zmluvné strany - žalovaná ako veriteľ a žalobca 1/ ako dlžník, (rovnako aj druhá dohoda - žalovaná ako veriteľ a žalobca 2/ ako dlžník). V oboch dohodách bol vymedzený aj ich predmet tak, že sa nimi zabezpečuje pohľadávka zo zmluvy o úvere č. 1811662964 uzavretej medzi bankou a dlžníkom dňa 05.02.2018, najmä nárok banky na vrátenie poskytnutého úveru vo výške 30.000 € na zaplatenie úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov a nákladov banky spojených s uplatnením týchto nárokov (bod 2.1 dohody). Na základe tejto dohody mal veriteľ právo na výplatu zrážok zo mzdy dlžníka v mesačnej periodicite vo výške mesačnej splátky v sume 393,71 €, až do doby uspokojenia pohľadávky.

46. Nemožno sa stotožniť s tvrdením žalobcov, že samotná skutočnosť, že text dohody o zrážkach zo mzdy bol vopred predtlačný, má nasvedčovať tomu, že podpísanie úverovej zmluvy bolo podmieňované podpísaním dohody o zrážkach zo mzdy. Odvolací súd uvádza, že v bode 3.3 dohody banka a dlžník vyhlásili, že si riadne prečítali znenie tejto dohody, že v plnom rozsahu porozumeli jej obsahu, ktorý je pre nich dostatočne zrozumiteľný a určitý, že vyjadruje ich slobodnú a vážnu vôľu prostú akýchkoľvek omylov, že nebola uzavretá ani v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok.

47. Dohoda o zrážkach zo mzdy slúži na zabezpečenie záväzkov a je upravená v § 551 OZ a je akceptovaná aj ako spôsob zabezpečenia pohľadávok zo spotrebiteľských zmlúv (§ 5a zákona 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

48. Výkon dohôd o zrážkach zo mzdy bol v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere upravený ako jedna z možností plnenia žalobcov ((v) realizovať resp. uplatniť príslušný druh zabezpečenia úveru) v prípade riadneho nesplácania úveru (bod 4.6 zmluvy).

49. Žalobcovia síce tvrdili avšak nepreukázali, že uzavretie dohôd o zrážkach zo mzdy bol podmienkou uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podmienenie uzavretia zmluvy o úvere podpísaním dohody o zrážkach zo mzdy nevyplýva ani formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, kde v časti 3 - Náklady spojené so spotrebiteľským úverom bod D - Na získanie spotrebiteľského úveru je nutné uzavrieť, neboli uvedené žiadne skutočnosti týkajúce sa podmiennečného uzavretia zmluvy o úvere dohodou o zrážkach zo mzdy.

50. Navyše podľa názoru odvolacieho súdu, zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzavretá na splácanie predchádzajúcich záväzkov dlžníkov (účelový úver určený na refinancovanie), teda možno konštatovať, že zmluvou o úvere sa poskytli žalobcom výhodnejšie podmienky pre splácanie jedného úveru namiesto šiestich úverov. Bolo by preto proti logike tvrdiť, že poskytnutý úver bol pre žalobcov nevýhodný a za účelom jeho zabezpečenia boli nútení podpísať dohody o zrážkach zo mzdy.

51. Nedôvodná je preto námietka žalobcov, že dohoda o zrážkach zo mzdy spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán z dôvodu, že im bola vnútená, čoho dôsledkom je potrebné považovať dohodu za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

52. Dohodu o zrážkach zo mzdy nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže ide o samostatnú dohodu a žalobcovia v žalobe netvrdili žiadne neprijateľné podmienky v tejto dohode okrem toho, že im údajne bola dohoda vnútená.

53. Rovnako neobstojí odvolacia námietka žalobcov o tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná podľa ust. § 37 ods. 1 OZ z dôvodu nedostatku vôle žalobcov dohodu podpísať, ako aj podľa ust. § 39 OZ z dôvodu, že je v rozpore s dobrými mravmi.

54. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá za účelom zabezpečenia záväzku žalovanej pre prípad, že žalobcovia nebudú riadne a včas plniť svoje povinnosti vyplývajúce z uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

55. K otázke nedostatku vôle žalobcov pri uzavretí dohody o zrážkach zo mzdy sa odvolací súd vyjadril v tomto rozhodnutí vyššie. Z obsahu zmluvy o úvere zároveň nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by boli dôvodom posúdenia zmluvy o úvere ako bezúročnej a bez poplatkov. Z uvedeného dôvodu nie je pravdivé tvrdenie žalobcov, že dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečuje pohľadávku z úveru, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi.

56. Rovnako za účelové tvrdenie považuje súd aj námietku žalobcov o postupe žalovanej ako o nekalej praktike, ak na zabezpečenie svojej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere uzavrela so žalobcami dohodu o zrážkach zo mzdy.

57. Ako bolo uvedené vyššie, dohoda o zrážkach zo mzdy slúži na zabezpečenie záväzkov, je upravená v § 551 OZ a je akceptovaná aj ako spôsob zabezpečenia pohľadávok zo spotrebiteľských zmlúv (§ 5a zákona 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

58. Žalobcovia ďalej v odvolaní žiadali, aby súd o trovách konania rozhodol tak, že stranám sporu nepriznáva náhradu trov konania podľa ust. § 257 CSP.

59. V zmysle ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

40. Vyššie citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP).

41. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti.

42. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. V zmysle už ustálenej judikatúry nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvlášťne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť.

43. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody.

44. K aplikácii ust. § 257 CSP dochádza aj z aspektov sociálnych a okolností hodné osobitného zreteľa sa v takýchto prípadoch môžu vyskytnúť v akomkoľvek sporovom konaní. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu a všimá si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní.

45. Z uvedeného vyplýva, že dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú buď v dôvodoch na strane sporu alebo v okolnostiach prejednávaného sporu.

46. Aplikácia vyššie citovaného zákonného ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdości.

47. Splnenie podmienok pre aplikáciu ust. § 257 CSP súd skúma ex offa, teda bez návrhu strany sporu, ako to bolo aj v doterajšej praxi, zvlášť vzhľadom na situáciu, že od 01.07.2016 súd rozhoduje o nároku na náhradu trov konania ex offa. Z úradnej povinnosti preto musí skúmať aj prípadné (ne)splnenie podmienok v zmysle ust. § 257 CSP.

48. Súd prvej inštancie konštatoval, že nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

49. Na základe uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie nevzhladol ako dôvod aplikácie ust. § 257 CSP aspekt sociálny ani vzťah k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii.

50. Aj odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávacom spore nejde o prípad, kedy prisúdenie náhrady trov konania úspešnej žalovanej by bolo neprimerane tvrdé voči žalobcom a vyžadovalo si preto zásah súdu v podobe aplikácie ust. § 257 CSP. Nepriznaním náhrady trov konania žalovanej by síce nedošlo k zmenšeniu majetku žalovanej, zároveň však ich priznanie by nemalo dopad na majetkové pomery žalobcov.

51. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliadol na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery žalobcov a vychádzal aj z okolností, ktoré viedli žalobcov k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní.

52. Súd preskúmal majetkové pomery žalobcov vyplývajúce z obsahu spisu a zistil, že obaja žalobcovia sú zárobkovo činné osoby s príjmom zo závislej činnosti, pričom žalobca 1/ dosahuje príjem 500 € a žalobca 2/ dosahuje príjem vo výške 450 €. Uvedený príjem žalovaná pri schválení úveru overovala z externých zdrojov. Žalobcovia však žiadnym spôsobom nepreukázali, že ich finančná situácia im neumožňuje splatiť trovy konania, a preto akékoľvek ďalšie výdaje budú pre nich likvidačné.

53. Žalobcovia v priebehu sporu síce súdu predložili dôkazy o množstve úverov, ktoré majú splácať, avšak odvolací súd konštatuje, že nemožno túto situáciu (existenciu množstva úverov) vyhodnotiť ako zodpovedné konanie žalobcov. Každý by mal žiadať o úver/úvery iba do takej miery, aby bol schopný úver aj následne splácať. Nie je totiž správne iba požiadať a čerpať úver v neobmedzenom množstve, ak samotný dlžník vie resp. by mal vedieť, že nie je schopný úver splácať. Takémuto správaniu súd nemôže priznať ochranu a nemôže ho vyhodnotiť inak ako správanie nezodpovedné.

54. Aj okolnosti, ktoré viedli žalobcov k podaniu žaloby, nesvedčia o zodpovednom správaní žalobcov. Žalovaná im poskytla úver na refinancovanie šiestich úverov, pričom sa im znížila mesačná splátka zo sumy 570,44 € na sumu 393,71 €. Zanikla im tak povinnosť splácať celkom šesť iných úverov a splácanie iba jediného úveru sa tak stalo pre žalobcov výhodnejším. O tejto skutočnosti svedčí aj fakt, že ak by refinancovanie úverov nebolo pre žalobcov výhodné, určite by o tento úver nežiadali. Podanou žalobou navyše žiadali o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodov, ktoré neboli v spore preukázané.

55. Z uvedených dôvodov tak v prejednávacom spore neboli splnené predpoklady pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

56. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

57. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaná bola v odvolacom konaní plne úspešná, preto má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešným žalobcom v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP), zohľadňujúc ustanovenie § 251 CSP.

58. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).